Wat wij niet mogen verg

Van de 34.313 naar Sobibor vervoerde Nederlandsche Joden keerden er slechts 19 weer

Van 2 Maart 1943 tot en met 20 Juli 1943 is iedere week een deportatietrein van Westerbork naar het concentratiekamp Sobibor, 80 kilometer ten Oosten van Lublin, nabij de Russisch—Duitsche demarcatielijn vertrokken. Opeengepakt in afgesloten goederenwagens zijn met deze treinen in totaal 34.313 Nederlandsche Joden vervoerd. Van al deze menschen zijn er slechts negentien — 16 vrouwen en drie mannen — teruggekeerd.

Van de weggevoerden, die jonger waren dan 17, of ouder dan 35 is het zeker, dat zij om het leven zijn gebracht; hetzelfde moet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid van alle anderen worden aangenomen. Aldus meldt een zoo juist verschenen rapport van het Informatiebureau van het Nederlandsche Roode Kruis.

Dag van aankomst sterfdag

Sobibor, waar tevoren reeds duizenden Poolsche, Russische en Oostenrijksche Joden waren vergast was geen werk- of concentratiekamp, maar uitsluitend vernietigingskamp. Het is in 1941 opgericht, als vernietigingskamp, speciaal voor Joden. Er was een gaskamer, welke 600 personen kon bevatten. Het gas werd door douches binnen geleid. Zoodra de slachtoffers waren overleden, wentelde de vloeren en de lijken vielen in een lager gelegen ruimte, zoodat de inrichting weer spoedig gereed was, om een volgende „zending" te ontvangen.

De bagage van de getransporteerden werd gesorteerd. Wat maar eenige waarde had, werd naar Duitschland gestuurd.

Een enkele maal werden tijdens het transport enkele jongemannen en vrouwen uitgezocht. Die werden in Sobibor te werk gesteld bij het vergassen. Toen op 8 November 1943 Sobibor werd geliquideerd, zijn ook deze te werk gestelden vergast.

Behalve de genoemde treinen is uit Nederland ook nog een kindertrein uit Vught te Sobibor aangekomen. Ook deze kinderen zijn dadelijk na aankomst vermoord.

In October 1943 waren er in dit en in enkele in de buurt gelegen kampen 800 personen ondergebracht. Toen onder hen het gerucht de ronde deed, dat allen zouden worden gefusilleerd, brak er een opstand uit. Daarbij zijn 16 SS-mannen gedood, maar toen werd de opstand onderdrukt en alle kampbewoners, op 30 na zijn afgemaakt. Deze 30 wisten te ontvluchten, maar omdat rondom de kampen mijnenvelden lagen zijn er op die vlucht nog enkelen verongelukt. De overigen hebben zich aangesloten bij de Russische partisanen.